

Setnings skjema

For...

helsetninger og leddsetninger

En hjelp når vi skal jobbe
med ordstilling i setninger

Setninger på norsk

- På norsk kan vi dele setninger inn i helsetninger og leddsetninger
- Norsk er et SVO språk
- Dette vil i at vi normalt starter en fortellende helsetning med et subjekt (S) , verbalet (v) kommer på plass nr 2 og til slutt objektet.
- Eksempel:
- Vi (S) leser (v)en bok.(O)
- For deg som trener mot Norskprøver:
- (Denne *Youtube* - filmen er tilpasset B1 nivå).

Skjema for helsetninger

Forfelt (Subjekt / Adv)	Verb1	Midtfelt S/adv (ikke, aldri, alltid, gjerne..)	Verb2	Slutfelt Objekt/ Adv
Hun	leser.			
Han	leser			ei bok.
Vi	skal		lese	ei bok.
Han	skal	ikke	lese	ei bok.
De	leser			ei bok i dag.
Hun	leser			ei bok i dag.
I dag	leser	hun <i>ikke</i>		ei bok.
Fordi han hadde vondt i ei tann,	gikk	han		til tannlegen.
Vi	pleier		å gå	til skolen.
Per	snakker	aldri		om sykdom.
Dersom det blir snø,	reiser	<i>ikke</i> Laila		til Oslo i dag.

Skjema for helsetninger

Forfelt (Subjekt / Adv)	Verb1	Midtfelt S/adv (ikke, aldri, alltid, gjærne..)	Verb2	Slutfelt Objekt/ Adv
Vi	skal		lese	ei bok.
Hun	gav			<i>mannen sin</i> en ny telefon.
De	gav	alltid		<i>barna sine</i> bøker i bursdags-gaver.

- **Forfelt:** Dette er plassen for subjekt, et tidsuttrykk eller et stedsuttrykk.
- **V1-feltet:** Her plasserer vi det bøyde verbet; presens eller preteritum
- **Midtfeltet:** Subjektet kan stå i midtfeltet dersom det står et tidsuttrykk eller et stedsuttrykk i forfeltet. I midtfeltet finner vi og setningsadverbialer som *ikke, aldri, alltid, gjærne*.
- **V2 feltet:** Det infinitte verbet står her. (Infinitiv eller perfektum partisipp).
- **Slutfelt:** Her står objektet, stedsuttrykk og tidsuttrykk. Tid kommer til slutt. Indirekte objekt kommer foran direkte objekt.
(Eksempel: Hun gav *mannen sin* en telefon).
- *mannen sin* = indirekte objekt.

Skjema for leddsetninger

Forbinder-felt	Subjekt	Setnings-adv	V1	V2	Slutfelt
Vi gikk ikke tur fordi	det		var		kaldt ute.
Vi skal komme når	vi		får		tid.
Han skal reise til Oslo dersom	han		rekker		bussen.
Jeg må legge meg nå fordi	jeg		har	hatt	det travelt i dag.
Jeg har ikke ringt fordi	jeg	ikke	har hatt		tid.
Dersom	jeg	ikke	kan	komme,	(så) ringer jeg.
Selv om	jeg		fryser,		bruker jeg ikke lue og hansker.

Skjema for leddsetning

- **Forbinderfelt:** Her er det plass for subjunksjonen. Her kan vi og plassere helsetningen dersom ytringen starter med nettopp helsetning.
- **Subjekt:** Subjekt er plassert framme i en leddsetning, rett bak forbinderfeltet eller subjunksjonen.
Tids- og stedsuttrykk kan ikke komme først i en leddsetning.
- **Setningsadverbial:** Setningsadverbialene står bak subjektet. Dette kan være *ikke, alltid, aldri, gjerne, ofte* osv.
- **V1:** Her finner vi det finitte verbet, i presens eller preteritum.
- **V2:** Her står verbet som er ubøyd, i infinitiv eller perfektum partisipp.
- **Slutfelt:** Her finner vi resten av setningen. Objekt, stedsuttrykk og tidsuttrykk til slutt.
Dersom vi har indirekte objekt, kommer dette foran objektet.

Leddsetning med indirekte objekt.

Forbinder-felt	Subjekt	Setnings-adv	V1	V2	Slutfelt
Hun ble sint fordi	han	alltid	gav		<i>barna</i> pannekaker til frokost.

- **Helsetningen** er: Han ble sint...
- **Leddsetningen** er: ...fordi han alltid gav barna pannekaker til frokost.
- Han = subjekt
- Alltid = setningsadverbial
- Gav = finitt verb; preteritum
- Barna = indirekte objekt
- Pannekaker = objekt

www.123norsk.com

- På denne hjemmesiden, 123norsk.com, finner du mer stoff om norsk som andrespråk.
- Søk og på [vo-matte](#) på Youtube.com, der finner du en film om hel- og leddsetninger.